

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2016-05-25

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

Odpowiedź na interpelację nr 2687

**Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 2687 Posłów
na Sejm RP Pani Magdaleny Błęńskiej, Pana Tomasza Jaskóły, Pana Jakuba Kuleszy, Pana
Rafała Wójcikowskiego oraz Pana Jacka Wilka w sprawie Strategii działań (...)**

W załączeniu uprzejmie przesyłam odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 2687 Posłów na Sejm RP Pani Magdaleny Błęńskiej, Pana Tomasza Jaskóły, Pana Jakuba Kuleszy, Pana Rafała Wójcikowskiego oraz Pana Jacka Wilka w sprawie Strategii działań nakierowanych na przeciwdziałanie naruszeniom praw człowieka przez funkcjonariuszy Policji.

Załączniki:

1. ODP NA INTERPELACJĘ NR 2687.DOCX
2. BADANIE AGRESJA W POLICJI.PDF

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2016-06-15T14:24:17Z

Podpis elektroniczny

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 2687 Posłów na Sejm RP Pani Magdaleny Błęńskiej, Pana Tomasza Jaskóły, Pana Jakuba Kuleszy, Pana Rafała Wójcikowskiego oraz Pana Jacka Wilka w sprawie *Strategii działań nakierowanych na przeciwdziałanie naruszeniom praw człowieka przez funkcjonariuszy Policji* uprzejmie wyjaśniam, że wspomniana *Strategia* jest dokumentem stanowiącym kompleksowe podejście do zagadnienia przeciwdziałania nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu w polskiej Policji. Ponadto, przedmiotowy dokument wskazuje obszary o kluczowym znaczeniu dla zapewniania przestrzegania praw człowieka oraz rozwiązania, które powinny zostać wdrożone.

Celem *Strategii* jest zapewnienie profesjonalnego działania funkcjonariuszy Policji w relacji ze społeczeństwem, z poszanowaniem obowiązujących standardów ochrony praw człowieka, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej efektywności wykonywanych zadań.

W ramach realizacji *Strategii* podejmowane są różnorodne i intensywne działania zmierzające do jej wdrożenia, jednak ze względu na ich ilość, złożoność oraz wieloaspektowość wdrażanie *Strategii* przewidywane jest co najmniej do końca 2017 roku.

Obszary dotyczące zmiany postaw i działań edukacyjnych, kadr policyjnych, oceny pracy funkcjonariuszy i wsparcia psychologicznego stanowią przedmiot prac utworzonego przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji *Zespołu do spraw wdrożenia niektórych postanowień Strategii działań nakierowanych na przeciwdziałanie naruszeniom praw człowieka przez funkcjonariuszy Policji*, który w oparciu o ogólne założenia zawarte w wybranych obszarach *Strategii* przygotował szczegółowe projekty działań.

W celu wykonania postanowień *Strategii*, opracowana została mapa policyjnych obiektów strzeleckich, w której wskazane zostały kluczowe obszary wymagające udoskonalenia w zakresie dostępu do wyszkolenia strzeleckiego. Prowadzono również analizę w zakresie możliwości wzmocnienia

organizacyjnego pełnomocników ds. ochrony praw człowieka funkcjonujących we wszystkich garnizonach i w szkołach Policji.

W ramach rozpowszechniania standardów ochrony praw człowieka opracowanych przez organizacje międzynarodowe, dokonano tłumaczenia na język polski na potrzeby Policji następujących pozycji: wydanej przez Radę Europy w 2013 roku publikacji *European Convention Handbook for Police. A handbook for police officers and other law enforcement officials*, która poza standardami działań Policji wynikającymi z treści Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zawiera standardy Europejskiego Komitetu do Spraw Zapobiegania Torturom (CPT) dotyczące zachowań funkcjonariuszy oraz Europejski Kodeks Etyki Zawodowej Policji, a także wydanego w grudniu 2013 r. przez Agencję Praw Podstawowych UE podręcznika trenerskiego pn. *Fundamental rights - based police training. A manual for Police trainers*.

Prowadzone są również zaawansowane prace w obszarze zapewnienia efektywnego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych przeciwko funkcjonariuszom Policji w sprawach o naruszenia praw człowieka. W szczególności, przygotowany został projekt bazy wiedzy z zakresu postępowań dyscyplinarnych dotyczących badania przypadków łamania praw człowieka, która ma stanowić narzędzie pomocnicze dla rzeczników dyscyplinarnych w Policji (materiał ten został już przekazany Policji), planowane są specjalistyczne szkolenia dla policyjnych rzeczników dyscyplinarnych w zakresie kwalifikowania przewinień dyscyplinarnych w sprawach o naruszenia praw człowieka, podjęto działania, które umożliwią generowanie statystyk postępowań dyscyplinarnych w sprawach o naruszenie praw człowieka przez policjantów. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zainicjowało także współpracę z Prokuraturą Generalną (obecnie Prokuraturą Krajową) w zakresie równoległego, efektywnego prowadzenia postępowań karnych i dyscyplinarnych w sprawach o przestępstwa związane z pozbawieniem życia oraz z nieludzkim bądź poniżającym traktowaniem lub karaniem, których sprawcami są funkcjonariusze Policji.

Odnośząc się do zagadnienia dotyczącego przeciwdziałania potencjalnym zachowaniom funkcjonariuszy Policji związanym z przekraczaniem posiadanych uprawnień należy wskazać na istniejące obecnie rozwiązania w tym zakresie. Wśród regulacji szczególnie istotnych z punktu widzenia szybkiej reakcji na niedopuszczalne zdarzenia, dającej rękojmię ujawnienia i utrwalenia ewentualnych dowodów, należy wymienić m.in.:

- uprawnienie policjantów do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu z pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, policyjnych izb dziecka, pokoi przejściowych oraz tymczasowych pomieszczeń przejściowych,
- obowiązek przeprowadzenia badania lekarskiego w sytuacji, gdy żąda tego osoba zatrzymana przez Policję lub gdy posiada ona widoczne obrażenia ciała,

- obowiązek powiadomienia właściwego przełożonego lub osoby pełniącej służbę dyżurną, jeśli w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo nastąpiła jej śmierć. Obowiązek dokonania ww. powiadomienia istnieje również w przypadku zranienia lub śmierci zwierzęcia, a także zniszczenia mienia. Obowiązek ten dotyczy także każdego przypadku użycia lub wykorzystania broni palnej,
- obowiązek powiadomienia właściwego miejscowo prokuratora o zdarzeniu skutkowym z udziałem policjanta,
- obowiązek powiadomienia o użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w policyjnej izbie dziecka, sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad tą placówką,
- obowiązek powiadomienia określonych organów o przypadku skutkowego użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty.

Należy wskazać, że została również przeprowadzona analiza dostępu jednostek Policji do pokoi przesłuchań i pokoi przejściowych oraz ich wyposażenia w monitoring. Wspomniana analiza wykazała, że monitoring funkcjonuje w 87% Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych (PdOZ). W wyniku przeprowadzonych prac ustalono, że dla zwiększenia bezpieczeństwa osób zatrzymanych i osób, z którymi przeprowadzane są czynności, kluczowe jest kontynuowanie prac nad wprowadzaniem monitoringu w PdOZ, pokojach przesłuchań oraz innych pomieszczeniach, w których przebywają osoby pozostające pod nadzorem Policji lub osoby oczekujące na przesłuchanie, a także w policyjnych środkach transportu.

Rozważana jest również kwestia wyposażenia wszystkich funkcjonariuszy w minikamery rejestrujące przebieg interwencji. Wdrożenie wspomnianego rozwiązania wymaga jednak uprzedniego opracowania niezbędnych rozwiązań prawnych, umożliwiających rejestrowanie obrazu i dźwięku przez policjantów w zakresie szerszym niż przewidują to aktualnie obowiązujące przepisy prawa. Dla wszechstronnego wykorzystania kamer rejestrujących przebieg czynności policyjnych, niezbędne jest w szczególności dopuszczenie możliwości stosowania tych urządzeń w miejscach innych niż publiczne.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji rozważy podjęcie działań na rzecz unormowania powyższej kwestii w ramach nowelizacji ustawy *o Policji*, która swoim zakresem przedmiotowym mogłaby objąć również omawianą problematykę.

Odnosząc się natomiast do kolejnych zagadnień poruszonych w wystąpieniu poniżej pragnę przedstawić – w oparciu o dane przekazane przez Komendę Główną Policji – zestawienie tabelaryczne dotyczące skarg na działanie Policji, które wpłynęły w latach 2010 – 2015 wraz z podziałem na poszczególne kategorie skargowe.

Nazwa kategorii	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Liczba skarg załatwionych we własnym zakresie					
I. Nieludzkie lub poniżające traktowanie	898	717	664	594	550	571
II. Naruszenie prawa do wolności	351	337	268	208	231	203
III. Czynności procesowe, administracyjne, z ustawy o Policji i inne	11 451	11 012	11 377	11 482	11 676	12 047
IV. Załatwianie skarg	2 453	2 104	2 129	2 114	2 100	1 973
V. Zachowania korupcyjne	41	27	17	12	5	3
VI. Skargi policjantów/pracowników	199	143	159	168	107	100
VII. Niekulturalny stosunek do obywatela	1 092	967	1081	970	959	804
VIII. Inne	706	628	631	644	667	497
IX. Postępowanie policjantów/ pracowników poza służbą/pracą	brak danych *	216	217	252	220	208
SUMA	17 191	16 151	16 543	16 444	16 515	16 406
% skarg potwierdzonych	8,1 %	8,5 %	8,2 %	8,6 %	8,2 %	8,4 %

*Kategoria została wprowadzona w 2011 roku

Jednocześnie uprzejmie informuję, że założeniem zrealizowanego na zlecenie MSWiA w II połowie 2015 roku projektu badawczego dotyczącego problemu agresji w Policji było merytoryczne wsparcie do projektowania i wdrażania nowych rozwiązań mających za zadanie przeciwdziałanie potencjalnym przypadkom stosowania przemocy przez funkcjonariuszy Policji. Celem badania było uzyskanie wiedzy o skali zjawiska, jego charakterystyce, przyczynach, a także określenie grup ryzyka, tj. grup funkcjonariuszy, u których poziom agresji jest największy, jak również opracowanie narzędzia służącego do oceny podatności funkcjonariuszy na agresywne zachowania.

W ramach ww. projektu badawczego przeprowadzona została analiza sprawozdań Komendy Głównej Policji i skarg kierowanych do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, obserwacje uczestniczące pracy policjantów, trzy fale badania ilościowego oraz 30 indywidualnych wywiadów jakościowych. Ponadto, podczas warsztatu z udziałem przedstawicieli Komendy Stołecznej Policji, wyznaczono normy dla narzędzia do pomiaru poziomu agresji. Istotnym elementem badania było także

przeprowadzenie zaawansowanych analiz statystycznych, które umożliwiły oszacowanie skali zjawiska agresji w Policji, a także wyodrębnienie grup policjantów ze względu na uzyskany wynik pomiaru poziomu agresji.

Najważniejsze wyniki badania prezentuje infografika dołączona do przedmiotowego pisma.

Podsumowując zamieszczone w ww. infografice wyniki badań, należy podkreślić, że mają one charakter szacunkowy, wypracowany na podstawie różnych podejść metodologicznych i wymagają dużej ostrożności w interpretacji, w związku z powyższym nie mogą być podstawą do kategoriycznych stwierdzeń dotyczących skali zjawiska. Prawidłowa interpretacja wyników wymaga bowiem uwzględnienia skomplikowanych zależności jakie panują pomiędzy różnymi pytaniami zadanymi w kwestionariuszach w różnych falach badania ilościowego. Warto przy tym zauważyć, że tego rodzaju badanie na reprezentatywnej próbie policjantów jest pierwszym takim badaniem w Polsce i jednym z niewielu na świecie.

Z poważaniem,

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.